

# Huomenna Vaasa on vihreä

## Vaasan vihreä kuntavaaliohjelma 2021

Vaasanseudun vihreät lähtevät kunnianhimoisesti rakentamaan Vaasan seuraavaa valtuustokautta. Ohjelmaamme olemme koonneet meille tärkeimmät asiat, joiden puolesta taistelemme. Meille ehdottomat tavoitteet on saada Vaasasta hiilineutraali 2020-luvulla, turvata luonnon monimuotoisuus, huolehtia yhdenvertaisesta koulutuksesta, vähentää köyhyyttä, taata kestävä asuminen ja kaupungin talous ja lopuksi laajentaa vaasalaisten osallisuutta päätöksenteossa.

### 1. Kestävä Vaasa on hiilineutraali 2020-luvulla

Ilmastokriisi torjutaan kunnissa. Vaasassa tavoitteeksi on asetettu olla hiilineutraali 2020-luvulla. Tulevalla valtuustokaudella on tehtävä konkreettisia päätöksiä tämän toteuttamiseksi. Vaasan seudun Vihreät haluavat päästöttömiä ratkaisuja liikenteessä ja energian tuottamisessa. Ilmastotyö luo uusia työpaikkoja, nostaa kaupungin imagoa ja rakentaa asukkailleen viihtyisää elinympäristöä. Vähäpäästöisten valintojen tekeminen tulee olla helppoa ja osa arkea. Luonnon monimuotoisuus on uhattuna ja vaatii suojelua. Lajikato vaatii ratkaisuja myös kaupungissa, tähän voidaan suunnittelulla vaikuttaa.

#### 1.1 Kohti päästötöntä liikennettä

- Avataan julkisen liikenteen kehittämisohjelma ja panostetaan aidosti sujuvaan julkiseen liikenteeseen ja tuodaan liikenteen päästöt alas. Tehdään kävelystä, pyöräilyä ja julkisen liikenteen käytöstä mahdollisimman helppoa ja vaivatonta aina kun mahdollista ja kannustetaan hiilineutraaleiden kulkuvälineiden valintaan.
- Kehitetään joukkoliikennettä työmatkoja ja vapaa-ajan menoja varten.
- Lisätään bussivuoroja kulkemaan yhä laajemmin ja tiheämmin, myös iltaisin, loma-aikoina ja viikonloppuisin
- Kehitetään julkisen liikenteen selainversiosta entistä helppokäyttöisempi. Mahdollistetaan kertalipun maksu lähimaksulla busseissa.
- Mahdollistetaan sujuva työmatkaliikenne raiteilla.
- Kehitetään sähköautojen latausverkostoa ja yhteiskäyttöautoilua
- Panostetaan ympärivuotiseen pyöräilyyn. Rakennetaan laadukas pyöräliikenneverkosto ja suunnitellaan talvihoitoa myös pyöräilijöiden näkökulmasta.

#### 1.2 Vaasa matkalla kohti hiilineutraaliutta ja kiertotaloutta

- Luodaan tiekartta päästöjen vähentämiseksi eri toimialoilla ja tehdään yhteistyötä yritysten ja järjestöjen kanssa päästöjen vähentämiseksi Vaasassa.
- Parannetaan energiatehokkuutta kunnan kiinteistöissä ja selvitetään rakennusten oman energiatuotannon mahdollisuuksia.

- Tiivistetään yhdyskuntarakennetta säilyttäen viheralueet kaikkien kaupunkilaisten ulottuvilla.
- Remontoidaan kaikki julkiset rakennukset pois saastuttavista lämmöntuotantolähteistä (kivihiili, öljy, turve).
- Helpotetaan ja kannustetaan uusiutuvien energiamuotojen käyttöönottoon. Seurataan myös kulutusjoustojen tuomia mahdollisuuksia energian käytössä.
- Tuodaan ympäri kaupunkia tekstiilikierrätyspisteitä.
- Velvoitetaan kaupunkikonsernin kiinteistöjä hankkimaan muovin ja kartongin keräyspisteet.

### 1.3 Vaasassa huolehditaan luonnon monimuotoisuudesta ja eläimistä

- Suojellaan tärkeät hiilinielut ja tehdään niitä lisää kaupunkisuunnittelun osana.
- Otetaan luonnon monimuotoisuus prioriteetiksi kaupunki- ja viheraluesuunnittelussa. Suojellaan arvokkaat metsäalueet.
- Kannustetaan kaavoituksella ja ohjein viherrakentamiseen, esimerkiksi viherkatot ja -seinät.
- Muokataan vähässä käytössä olevat viheralueet ja joutomaat luonnonniityksi. Kukalliset niityt tuovat iloa hyönteisille ja kaupunkilaisille.
- Vahvistetaan Vaasan seudulla päivystävää eläinlääkintähuoltoa vastaamaan kaupunkilaisten tarpeisiin.
- Tunnistetaan Koiratarha kulkurin ja Kissatalon tärkeä työ alueellisesti eläintensuojelussa.

## 2. Yhdenvertainen, kaksikielinen ja kansainvälinen koulutus osaksi kaupungin vetovoimaa

Sosiaali- ja terveysasioiden siirtyessä kuntayhtymälle vuonna 2022 tärkeimpänä kuntien päätettäväksi jää koulutus. Meidän vihreiden mielestä tasa-arvoinen ja laadukas koulutus varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle luo parhaat eväät elämään. Koulujen tulee olla terveellisiä ja turvallisia oppimisympäristöjä. Korona on ollut kova koettelemus lapsille, nuorille ja opetushenkilöstölle. Nyt on tärkeää huolehtia oppimisen tuesta ja ehkäistä ongelmia ennen kuin ne kasaantuvat.

- Taataan riittävä määrä varhaiskasvatuspaikkoja kohtuullisin etäisyyksin, jotta ne tukevat lapsiperheiden sujuvaa arkea.
- Selvitetään vuorotyöpäiväkotien jakamista useammalle alueelle.
- Pidetään varhaiskasvatuksessa palvelusetelipäiväkotien prosentuaalinen osuus nykyisellään. Seurataan sekä yksityisen että julkisen palvelun laatua.
- Varmistetaan, että koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ajat mahtuvat työssäkäyvien vanhempien aikatauluun.
- Taataan terveelliset oppimistilat, korjataan sisäilmaongelmat ajoissa ja taataan ajantasainen informaatio.
- Pidetään kiinni pienistä opetusryhmistä.
- Huolehditaan koulunkäyntiavustajien, koulukuraattorien ja koulupsykologien riittävästä saatavuudesta.

- Luodaan reittejä kertoa kiusaamisesta ja päästä kuraattorin puheille sosiaalisen median avulla. Edistetään mielenterveystaitoja.
- Pidetään alueen voimavarasta, kielikyöpytoiminnasta kiinni ja vahvistetaan sitä edelleen.
- Huolehditaan mahdollisuudesta englanninkieliseen varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen.
- Lisätään väyliä osallistua korkeakouluopintoihin jo toisella asteella. Tehdään tiedettä tutuksi jo peruskoulussa.
- Lomauttaminen ja sijaisten käyttökielto ovat koulutusleikkauksia. Vaasassa tulee arvostaa enemmän koulutusta.
- Ei tingitä varhaiskasvatuksen ja koulujen henkilökunnan koulutus- ja suunnittelupäivistä.
- Lisätään kasvisruokapäiviä. Tarjotaan kaikissa kouluissa ja päiväkodeissa aina laadukas kasvis- ja vegaaniruokavaihtoehto. Suositaan lähellä tuotettua ja selvitetään sopimusten teko paikallisten tuottajien kanssa.
- Rakennetaan innovatiivisia ja monikäyttöisiä tiloja: alueen päiväkotit voi myöhemmin muuntaa kouluksi tai vanhainkoteja ja päiväkoteja osin sijoittaa samoihin tiloihin.
- Kaavoitetaan koulujen ja päiväkotien ympäristöt rauhallisiksi ja turvallisiksi. Taataan toimiva ja sujuva julkinen liikenne kouluihin.
- Kehitetään elinikäistä oppimista jotta aikuisilla on hyvät opiskelumahdollisuudet ja maahanmuuttajilla hyvä kotoutumispolku.
- Kehitetään kaupungin kaksikielisyyttä tukemalla työntekijöiden ja kaupunkilaisten molempien kotimaisten kielten hallintaa.

### 3. Torjumme köyhyyttä ja edistämme hyvinvointia

Sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät Pohjanmaan hyvinvointikuntayhtymälle (“hyky”) 2022. Kuntayhtymä palvelee myös vaasalaisia. Vihreät tähtää siihen, että kuntayhtymä tarjoaa kaikille kaupunkilaisille laadukkaita palveluita, pitää asiakasmaksut kohtuullisina ja huolehtii että palveluihin pääsee kohtuullisessa ajassa. Jokaisen elämässä voi tulla aikoja kun omat voimavarat eivät riitä. Vihreiden politiikka tähtää aina köyhyden vähentämiseen.

- Lastensuojelussa tehdään raskasta ja arvokasta työtä. Varmistetaan henkilöstön vähimmäismäärä asiakasta kohden lastensuojelussa ja kaikessa sosiaalityössä, kuormituksen hillitsemiseksi.
- Kuullaan lastensuojelun asiakkaita palveluiden parantamiseksi.
- Luodaan laajat yhteistyöverkostot koulujen, koulupsykologien ja kuraattoreiden, kirjastojen, järjestöjen ja urheiluseurojen kanssa.
- Tuetaan perheitä matalalla kynnyksellä perhekeskustoiminnan avulla ennen kuin ongelmat ehtivät kasaantua.
- Kehitetään yhteistyötä ruoka-apua Vaasassa tarjoavien järjestöjen kanssa esimerkiksi takaamalla jalkautuvaa sosiaalityötä ruokajonoihin.
- Perustetaan asumisneuvontapalvelu.
- Taataan riittävä laajat ja matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelut, kuten nuorille Klaara. Puretaan palveluiden jonot.
- Huolehditaan ikäihmisistä, niin että he voivat viettää hyviä ja terveellisiä vuosia.

- Tunnustetaan arvokas kolmannen sektorin työ ja pidetään se mukana siirryttäessä hyvinvointikuntayhtymään.
- Varaudutaan koronan aiheuttamaan hoitovelkaan kaikilla sosiaali- ja terveyspalveluiden osa-alueilla.

#### 4. Vaasassa asumisen täytyy tuntua kodilta

Vaasaa tulee kehittää tasapuolisesti, niin että asumismuodoista löytyy vaihtoehtoja: omistus- ja vuokra-asuntoja, omakotitaloja, rivitaloja ja kerrostaloja. Pulaa on tällä hetkellä keskustan tuntumaan sijoittuvista pienasunnoista, joten niiden tuotannosta on huolehdittava.

- Kehitetään asumisoikeusasumista ja suunnitellaan uusia asumismuotoja.
- Kaavoitetaan monipuolisia asuinalueita, joissa on erilaisia asumismuotoja ja tontteja.
- Rakennetaan yhteisöllisiä asuinympäristöjä, jotka kannustavat kohtaamiseen.
- Kehitetään Pikipruukkia niin, että kaupungin vuokra-asunnot ovat laadukkaita ja houkuttelevia.
- Kannustetaan kaupunkisuunnittelulla ja rakennusluvilla esteettömyyteen.
- Hillitään korkeita asumiskustannuksia riittävällä asuntotuotannolla ja tonttitarjonnalla.
- Sijoitetaan uusille asuinalueille asumisoikeusasuntoja ja seniorikuntalaisten erilaisia asumisvaihtoehtoja.

#### 5. Kulttuuri, sivistys ja liikunta osana kaupunkilaisten hyvinvointia

Liikuntaan, kulttuuriin ja sivistykseen laitettu euro maksaa itsensä takaisin. Ne lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia, synnyttää luovaa taloutta ja elävöittää kaupunkia. Kehitetään Vaasasta monimuotoisen kulttuuritarjonnan keskus, jossa taiteen ja kulttuurin ammattilaisten työskentelylle luodaan hyvät puitteet. Mahdollistetaan ruohonjuuritason kulttuuritoiminta, joka tuottaa aktiivista kaupunkilaisuutta. Liikunta kuuluu kaikille ikä- ja väestöryhmille. On tärkeää suunnitella kaupunkiympäristöä liikkumista edistäväksi ja huolehtia siitä, että erilaisilla lajeilla on tilaa liikuntapaikoissa eri alueilla.

- Tuetaan kaikenikäisten kuntalaisten harrastustoimintaa. Huolehditaan monipuolisista harrastusmahdollisuuksista yhteistyössä seurojen ja harrastajien kanssa.
- Mahdollistetaan jokaiselle lapselle harrastus.
- Harrastusmahdollisuuksiin tulee olla hyvät julkisen liikenteen yhteydet.
- Tehdään Kaiku-kortista pysyvä mahdollisuus ja laajennetaan sitä myös liikuntapalveluihin.
- Rakennetaan ja korjataan tiloista saavutettavia ja esteettömiä, esim. Kulttuurikasarmi.

- Raivataan Pukinjärven ympäristö ulkoilualueeksi kaupunkilaisille.
- Kehitetään pääkirjastosta kaupunkilaisten yhteinen olohuone ja kohtaamispaikka. Rakennetaan Gerbyhyn oma kirjasto.
- Merkitään ulkoilualueet selkeästi ja luodaan bussilinjoja Öjbergetille ja Pilvilammelle.
- Kehitetään Öjbergetin aluetta monipuolisena harrastus- ja liikuntapaikkana.
- Rakennetaan talvisin tekojääkenttä keskustan alueelle.
- Rakennetaan uusia koripallo- ja lentopallokenttiä mahdollistamaan omaehtoista liikkumista.
- Selvitetään mahdollisuutta perustaa ja merkitä uusia melontareittejä.
- Selvitetään uusien treenikämppien saatavuutta alueella toimiville bändeille.
- Valaistaan ulkoilualueet lisäämään houkuttelevuutta ja turvallisuutta.
- Mahdollistetaan eläväinen katukulttuuri.

## 6. Kestävä kuntatalous on vihreää

Vaasan kaupungin talous on ollut viime vuosina kohtuullisen hyvä, mutta sitä on rasittanut aikaisemmilta vuosilta kertynyt ns. kumulatiivinen alijäämä. Tämänhetkisten arvioiden mukaan alijäämä tulee katetuksi vuonna 2022. Vihreiden mielestä kaupungin on tasapainotettava taloutensa, samalla pitäen huolen peruspalveluiden laadusta.

- Tehdään realistista budjetteja, jossa menot on arvioitu ennakkotietojen mukaan. Lopetetaan tietoinen alibudjetointi.
- Ennaltaehkäistään ongelmia ennen kuin ne tulevat liian kalliiksi niin korjaus- kuin hoitovelassa.
- Kaikissa investoinneissa tulee huomioida hiilipäästöjen vähentäminen tai hiilensidonta.
- Tasapainotellaan korjausvelan ja uusien investointien välillä. Korjausvelka rakennuskannassa, katujen kunnossa, vesijohdossa ja viemäreissä on hoidettava kuntoon.
- Luodaan kaupungissa loistavat toimintaedellytykset yrittämiselle niin isoille akkutehtaille kuin pienyrittäjille.
- Luodaan elinvoimaista ja houkuttelevaa tilaa keskustaan ja korttelikeskustoihin panostamalla viihtyvyyteen, kuten viheralueisiin, terasseihin ja elävään kaupunkikulttuuriin.
- Tunnistetaan moninaisuus voimavarana eri kaupungin omistamissa yrityksissä.
- Kehitetään entisestään yhteyksiä alueen korkeakoulujen ja yritysten välillä.
- Selvitetään mahdollisuuksia tarjota pienyrittäjille, taiteilijoille ja yhdistyksille kohtuuhintaisia tiloja.
- Selvitetään Öjbergetin kehittämistä ja laskettelutoiminnan kuluja kaupungille.
- Vastataan yritysten osaaajapulaan panostamalla kansainvälisten osajien houkutteluun ja kaupungissa pitämiseen.

## 7. Avoin päätöksenteko ja osallisuus

Vaasalaiset ovat aktiivisia kaupunkilaisia, joiden osallisuutta tulee kuntapäätöksenteossa vahvistaa. Demokratian ei tule olla vain äänestyslipun jättämistä vaaliurnaansa vaan kaupungin kehittämistä yhdessä. Vaasan seudun vihreät haluavatkin kutsua ja kannustaa kaikki mukaan kehittämään Vaasaa.

- Kuullaan monipuolisesti eri toimijoita päätöksiä tehtäessä ja ylläpidetään keskusteluyhteyttä kaupungin ja yhdistysten välillä.
- Laitetaan merkittävät virat aina julkiseen hakuun.
- Tuetaan tärkeitä yhdistyksiä myöntämällä kriteerien mukaisesti avustuksia heti kolmeksi vuodeksi helpottamaan toiminnan suunnitelmallisuutta.
- Laajennetaan nuorisovaltuustojen läsnäolo- ja puheoikeutta lautakunnista kaupunginvaltuustoon.
  
- Jatketaan ja laajennetaan osallistavan budjetoinnin kokeilua.